

Kommissorium øget samarbejde på affalds-/forbrændingsområdet

Formål

Med den nationale klimaplan/forligsaftale "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi" er der sat en national ramme, hvor kommunerne på forskellig vis skal forholde sig til det fremadrettede landskab indenfor affaldsforbrænding.

Som et led i aftalen var der lagt op til, at der skulle udarbejdes en "lukkelliste" for affaldsforbrændingsanlæg. Den af KL udarbejdede lukkelliste er blevet underkendt og der må derfor forventes en tilgang, hvor liberalisering af affaldssektoren er et reelt alternativ.

Samtidig udvikles der mange nye løsninger til genanvendelse, hvor der stilles tekniske krav om yderligere sortering, større mængder på enkeltfraktionerne og sandsynligvis også behov for at kunne forbrænde sorterede fraktioner særskilt for at kunne udnytte restprodukter på en ny måde. Derfor er der behov for, at kommuner og selskaber forholder sig til, hvordan fremtidige samarbejder og selskabskonstruktioner skal organiseres. Dette både for at sikre mulighed for at imødekomme det forventede behov for større volumener på enkeltfraktioner, at være klar til at møde en måske kommende liberalisering af affaldsforbrænding med selskaber, der skal agere på markedsvilkår og dermed i en konkurrencesituation og for at sikre en konstruktiv rollefordeling mellem kommuner og selskaber i et marked, hvor den cirkulære økonomi kalder på initiativer, hvor den offentlige og private sektor understøtter hinanden i den grønne omstilling.

Formålet med en fælles afsøgning af muligheder for nye samarbejder mellem AVV/Reno Nord og Aalborg/Hjørring Kommuner er dermed at sikre at vores affaldsselskaber på den bedst mulige måde kan bidrage til den grønne omstilling med fokus på flest mulige cirkulære løsninger. Opgaveløsningen er det centrale for afsøgningen, men parterne vil ikke på forhånd afvise, at arbejdet kan munde ud i fælles selskaber eller en egentlig fusion (hvor andre selskaber i Nordjylland også er velkomne), hvis det viser sig at være et rigtigt skridt på vejen.

Opgaver

Der arbejdes med to spor:

- 1.) Afdækning af potentialer for yderligere cirkulære løsninger ved et øget samarbejde.
 - a. Besvare ambitionen fra klimaaftalen "*Aftalepartierne ønsker et Danmark, hvor der bygges genanvendelsesplanlæg frem for forbrændingsanlæg. Hvor vores affald ikke går op i røg, men derimod omsættes til nye bæredygtige materialer og produkter, som danske virksomheder kan afsætte på et globalt marked. Vi skal sikre, at den danske affaldssektor er gearet til at være med i kapløbet om fremtidens grønne affaldsløsninger inden for cirkulære forretningsmodeller, genbrug og genanvendelse.*" med eksempler på, hvad der forventes nødvendigt for at understøtte den rigtige udvikling indenfor den grønne omstilling.
 - b. Samspil med varmforsyningen i Nordjylland (fokus på forbrænding, der sikrer at varmen leveres til dem, der har de ringeste alternativer)
 - c. CO2-fangst som ressource, herunder koblingen til det nye Vækstteam for Nordjylland

- d. Mulig cirkulær model, hvor nordjysk affald forbliver i og genanvendes i Nordjylland, fx ved at affaldet indgår i fremstilling af fossilfrit brændstof.

- 2.) Afdække rammerne for et tættere fællesskab, herunder en egentlig fusion mellem hele eller dele af selskaber for at modne de to selskaber til en fremtid, hvor markedet kommer til at spille en større rolle.
 - a. Analysere rollen for affaldsforbrændingsanlæg indenfor rammerne af "Klimaplan for en grøn affaldssektor og cirkulær økonomi".

Der skal i analysen lægges vægt på at beskrive rollefordeling mellem kommune (myndighed og planlægning – sikre forsyning) og selskab (omsætte og agere på markedsvilkår).
Der skal i analysen beskrives rammer for fremtidige affalds-(energi)selskaber og grænser for selskabernes aktivitet. Juridiske krav til selskabet/selskabernes organisering beskrives og der udarbejdes xx mulige scenarier for fremtidig selskabsdannelse.
 - b. Scenarier skal forholde sig til ligestilling mellem ejerkommuner med forståelse for kommunernes forskellige størrelser (Der kan hentes inspiration i nye vedtægter fra Rene Nord - mulighed for kommunerne i at deltage i forskellige aktivitetsområder)
 - c. Der afsøges muligheder for fælles kommunale udbud

Tidshorisont

Indledende fase gennemføres april – juni 2021

April-maj: Modning af idegrundlag i samarbejde mellem Aalborg og Hjørring Kommuner

Maj-Juni: Indledende drøftelser med AVV og Reno Nord, samt de øvrige ejerkommuner

Fremlæggelse for det politiske niveau i de to kommuner, til beslutning inden sommerferien.

Hvis der efterfølgende ses et perspektiv i at arbejde videre, så igangsættes næste fase.

Aug.-sept.: Konkretisering af oplæg til et tættere samarbejde, herunder evt. beskrivelse af fælles selskab og/eller fusion.

oktober: Konkrete beslutninger, herunder som minimum en stillingtagen ved konstitueringsforhandlingerne, således at man ikke ubevidst lukker dørene for de potentielle fordele et øget samarbejde, herunder evt. fusion
Hensigten vil være, at en ny struktur kan implementeres i forlængelse af kommunalvalget 2021.

I arbejdet skal der være en parathed til at justere og evt. forcere tingene, hvis der kommer statslige aftaler, der nødvendiggør dette.